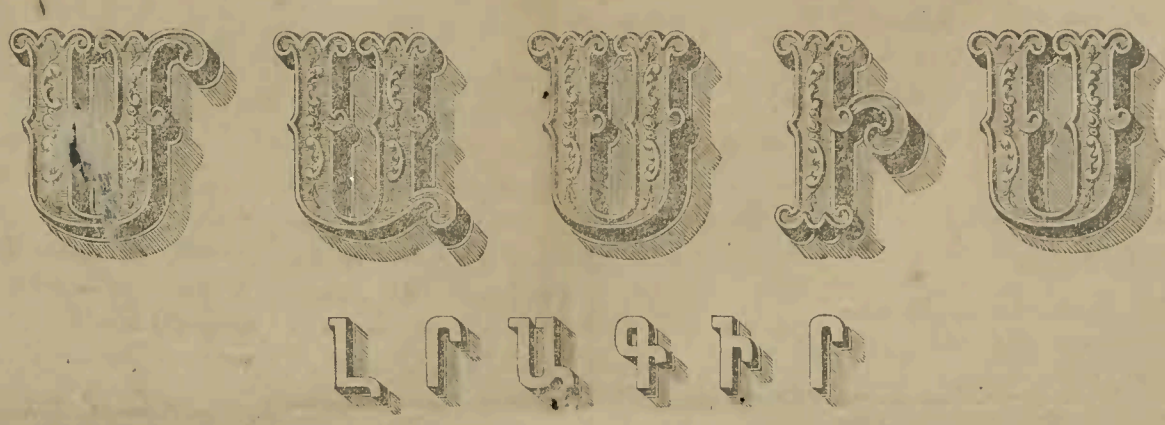

Տարածվող կամ որ եւ իրէ գործունէութիւն պէտք է ուղղել
Առ Խմբագրութիւն
ՄԱՍՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՅ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Կ. ՊՈԼԻՍ
در عیالده غلطهده (ماسبس) غز تسی اداره خانه سته
Direction du Journal "MASSIS",
Galata, CONSTANTINOPLE
Les annonces sont reçues
aux Bureaux du journal

ԲԱՍՏԱՆՈՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ Զարկի մասին զինքն. արժ.	75
» » Վիշապի մասին » »	40
Դատարանի մասին » »	160
» » Վիշապի մասին » »	50
» » Եւրոպական » »	25
Թարգմանչի մասին » »	25
Թարգմանչի » »	10

Հետեւեալ տան տպագրական մեղանով տպուած
Schiff, Sipek & Comp. à Vienne (Autriche)

10 ՓԱՐՍ ԱՂԳԱՅԻՆ ԲԱՍՏԱՆՈՐԴԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՒ ՏԵՂԵՍՈՒԹՅՈՒՆ 10 ՓԱՐՍ

ԹԱՂԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ ՍԸ

Աղմուկով ընտրուեցաւ, բայց քայ-
րայուած, կանաչի դարձուց ու անձայն
քայուեցաւ։
Գոնէ քան մը բրած ըլլալու դիտակ-
ցի լինելու ունենար այդ թաղականու-
թիւնը, կողմնաւոր զիրար չը հասկցող
տարրերէ։ Դուրսի մարդն ու սարսիկ
մարդը թաղ, խորհրդարանին մէջ
բոլորովին պիտի դաշին, մէկը պուս-
տաւ, զրկելու, միւրը ծանօթանալու հա-
մար Բան մըն ալ չըլին, ու քայքայ-
ուած մէկիկ մէկիկ կանաչին դարձու-
ցին ու հետապնան։ Աս է Բերայի նա-
խորդ թաղականութեան կենսագրու-
թիւնը։
Գնացողներով չըբաղինք։
Այն օր, մանաւանդ կիրակի օրեր,
խումբ մը կիներ երբեմն պզտիկներու
ձեռք բռնած, խումբ մը մարդիկ աղ-
տառ ու կտրած վերադարձներու տակ,
ամէնուն ալ աչքին մէջ լըւումը, ամե-
նուն ալ գէմբին վրայ անթափանչ
կը կարգադրէ։
Խումբ մըն ալ ուսուցիչներ, հոն
գուրդ, պաղ քարերու վրայ, պաղ օ-
ղի մէջ կեցած կը սպասեն։— ստակ
պիտի առնենք այսօր, առ հարցումը
իրենց չլինելուն վրայ յաւանքա-
ւորն վճատուի մը իրենց աչքերուն
մէջ։
Աստի ամէնքն ալ ընտանիք պիտի
տղերնին, մեկէ մեկն անհատներու
կենսոյ իրենցմէ կախում ունին։
Խորհրդարանը հոն է. խորս անու-
նը անգործ, աղարկուն սենեակի մը,
որ մէկէ մեկն անձեր կանանչ գրա-
սեղանի մը վրայ կըստ կը փայտան, կը
չարժին, օտարի կենն ու կը նստին.
առ իրենց գործունէութիւնն է։
Աղբատները մէկիկ մէկիկ ներս կը
մտնեն, իրենց բոլոր չարժանները ա-
ղաւթն է. իրենց ձայնին մէջ հեկե-
կը մը քայլ։
Թաղականները կէս դէմով կը նա-
լին այդ տառապանքներուն, կէս բեր-
նով կը պատասխանեն այդ արհմե-
րան, իրենց պատասխանները կարուկ
են ու միտքով, յանկարգ գոր ուժով
չկրողով մը կարողասանն սա է։— Գը-
րած յանդիման։
Վարժարանի տնօրէնը կը մտնայ,
օր օրուան անհիշք ունեցող ուսուցիչ-
ներ կ'ընեն։— Աստի գրաւարկը ձեռ
տարածուած թուի. առ է թաղա-
նականութիւնը պատասխանը եւ գրաւարկ-
ընէ մէջ կ'ը 1000 զը։
Բերայի ներկայ թաղականութեան
գլխաւորութիւնն է այս։
Մեղադրեցէ՛ր զիրենք. — եղբայր
ինչ օրերը մեր ձեռքին տակ, ինչ
կրնա՞նք ընել. պիտի ըլլայ իրենց պա-
տասխանը, Ձեզի պիտի պատմեն ինչ
եղանակով բոլոր աղբիւրները ցամբած
են, ինչ նիւթական ամէն միջոց սպա-
նած է։
Իր անձնական գործին համար մէկը
այդպէս պատասխան չի տար. եկա-
մասի այս արդիւրը ցամբի ուրիշի մը
կը դիմէ. եթէ այն ալ խոյս տայ եր-
բայրի մը ետեւէն կը վազէ. այս կամ
այն ձեռով վերջապէս կը հաշմայթէ ու
կը տանը պէտքերուն կը հասցնէ. Աս

մեր անհատական նկարագիրն է։
Թաղի գործին մէջ ձեռք կը ծաղիկ
կամ աշխատութիւնը ընկերին վրայ կը
նետէ, առիթը կը ներկայանայ և կա-
րելի է հասցնել մի գտնել, կամ ժա-
մանակ չունի կամ զրուած է. այսօր
ապրելովներուն գէտ զայրուած է, զի
ընկերին հետ կիրքի բռնուած, ա-
ռիթը կը վախճի կամ զայն վնասող
չըլլար։ Աս մեր հանրային նկարագիրն է։
Սխալ է մտածել թէ հայը գործի
մարդ չէ, ընդհանրապէս անոր երջան
գործարար է բայց չ'առ սահմանափակ
Բարոյական փառասիրութիւնն մը իր
կտրածը չէ ունեցուցած. մարդու-
գին ծառայելու համարը անձնաօթ
կընէ. որ և է աղբային պայտուն կըն-
դունի, որովհետեւ հոն կը փնտռէ Գը-
ր ոչ թէ պարտականութիւնը։
Աս է պատճառը որ երբ կը տես-
նենք մէկը, ըլլայ թաղ. խորհրդար-
անի մը, ըլլայ վիճակի մը առաջ-
նորդը, որ իր ստանձնած պաշտօնը
խղի մտքը կը կտտարէ, ամէնքն ալ
կը հիշանանք. կը ծափենք, իր օրինակը
ուժով մը մտքընդիմ կը պահենք իր
փառս գործածելու ամէն անոնց դէմ
ու իրենց պաշտօնին մէջ թերացում։
Այն օր, խորհրդարանի մէջ այդ անձը բո-
նաւ արտաքին կարգի բան չըլլաւ. մե-
կը չըսեր թէ— Երբեք չ'առնէ։
Որ և է անձ որ կը հարկադրէ թա-
ղականութեան մը մասնակցելու երկու
պատասխանատուութիւնն կը ստանձնէ.
հանգէտ ժողովուրդին. հանգէտ իր
անձին։
Մեր մէջ դեռ առաջինը չէ հա-
կըցուած, երբեք չ'ընէ նշանակութիւն
չունի։
Ով որ մեր բարձրը ուսումնասիրած
է առաջին առիթով այս պիտի ըսէ։
ԶԱՆԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՇՈՐԳԵՆՈՒ ՄԸ ԵՒ ԿԵՏԻ ՄԸ ԲԱՍՏԱՆՈՐԴԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
Համայնքական փառագործունէ մը օգնութեամբ,
վերջերս երբ Մեքսիկոյէն կը վերադառնար
Նիւ Եօք, Յորթուայի բացելը կը բախի
հազարէն կիտողի որ մահացու կերպով
կը վերադառնար. կէս օրուան մօտ նաւուն
պահարկները կը տեսնեն որ չ'ընեն իր
ստիւն իրարմէ քով խիտ շարունակ կ'ըլլէ
միտքով մարմիններ կան. անմիջապէս կը
հասկնան որ կէտի են քնքար միջակի
մէջ, որովհետեւ անոնցմէ մէկը միայն իր
քով փախերէն չ'ուրիշ ցոյտեր կ'արձակէ ինչ
որ իր արթուն ըլլալուն նշանն էր։
Նաւուն պաշտօնականները դեռ սեղանի
վրայ էին երբ յանդիմանի ստուտի բախ-
ում մը ամբողջ նաւը ցնցեց. Ամէն մարդ
անմիջապէս կ'անտրոնէ վրայ վազեց ու
ստուտ գրիմէ բան միմի երկար կիտա-
մանին մարմինը որ նաւուն գարնուած
կ'ըլլաւ ձեռքով իր անհիշք ունեցողներուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դառնալով պահ մը բողբ ա-
րիւնաների կոհակներու վրայ յետոյ ըն-
կալեցաւ ու վերջապէս անհետացաւ երբ
Շոքեհաւի ցուպը հսկայ ստուտարին
կողմ ձեռքած էր. կենդանուն անցնողին
վերադառնալով ժողովրդի օրինակուն հե-
ղով մը որ նաւուն ձախ կողմը ներկեց,
և դէպի ալ դա

կարգիլ իրենց վարժարաններն, հին դր-
վե՞լե՞րն Եւստորակ ընթիցնումը՝ զիր-
ւո՞րք ուսուցանելու տեղ, սկսան զեղ-
րո՞ւթի՛ն, թուարանութի՛ն, աշխո՞րհ
րո՞ւթի՛ն, օրամուսի՛ն, քերականութի՛ն
տեղ տեղ ալ միանեալե՛ն ուսուցանելու
մարանն ալ վերտօխի բանալու մօր՝ մ
դու 1847ին, յայց չկրցաւ յաճո՞ղ
լուսն զի վերջ յիշուած թաղային վարժ-
րաններէն աւելի բան չէր կրնար
սուցանել, այս պատճառաւ հաղիւ կը
բեկու տարի չարժեանկել, և փախու-
թա՞նալե՛ն մը յետոյ թաղային վարժա-
րու՞ն
Վարժարանական դրութեան բար-
ճումն յիշած ժամանակ պէտք չէ մտա-
այն վարժապետական մասից մրդումն
որ բուսական լիւստ պատճառից ժողով
զեւան գումակաց իրթութեան գործին
Քիչ չառ տարմանից սենեցողներուն հ-
որք յոյժ տակաւութիւն էին, երեսուն հ-
կարգ մը յաւանական արտացոլ վարժա-
րներէ դատ՝ կորոգ մ'ալ բաղդատնդիրն
որք մատմ սնուողարձութեամբ զմե՛ն
ներկ խաբէրի՞ արժանաւորաց գտմ մրցո-
ղիներէն, և տեղ տեղ կը յաճողէին՝ Օրի-
կէ համար, (ստուգ իրօրութիւն է պը-
գան)՝ թաղային վարժարանին մը եկեղե-
ցան-հոգսարարածուն, շուկան խառնու-
մէ՛րձան չարքին արժանաւ՝ Իրթարով մ-
մը կը տեսնէ՛ր զարժանալիքներ կը պատ-

